

მინდორაშვილი ა., კვარანჩილაძე რ.
საზოგადოებრივი-კომუნიკაციო (სოციალური) მედიის სახელმწიფო სისტემისა და
ნიორგანიზაციული დოკუმენტაციისა შემკვრების მფორმირება საბარძივალყო
თსსუ, გარემოს ჰიგიენისა და პროფდაავადებათა კათედრა,
საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს
სახელმწიფო საინტარგული ხელახედველობის ცენტრალური ინსპექცია

ადამიანის ჯანმრთელობისათვის უსაფრთხო გარემოს უზრუნველყოფის ზედმეტად გარკვეულ საექსპლუატაციო ხარისხობრივ მიდამოებში პიკიეჟით ნორმირება და შესაბამისი ფანქარბრუნულ-პიკიეჟური წესებითა და ნორმებით, პიკიეჟური ნორმატივებით განსაზღვრული უსაფრთხოების კრიტერიუმების სახელმძღვანელო ნორმატიულ-რეგამიკური დოკუმენტაციის შემუშავება ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანესი პრიორიტეტია [1,5].

გამომდინარე ზემოაღნიშნულიდან, კვლევის მიზანს შეადგენდა საქართველოში სანიტარო-ჰიგიენური ნორმირებისა და ნორმატიული დოკუმენტაციის შემუშავების მდგომარეობის შესწავლა.

გამოკვლევებით დადგინდა, რომ საქართველოს დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ, ისევე როგორც ყველა პოსტსაბჭოური სივრცის ქვეყნებს არ გააჩნდა მონათული სანიტარიულ-ჰიგიენური ნორმატიული დოკუმენტაცია და მისი მოხატვითა ბაზა. 1992 წლამდე გამოცემული ზოგიერთი დოკუმენტი კი იმდენად ძველი აღმოჩნდა, რომ მათი გამოყენება პრაქტიკულად შეუძლებელი იყო.

1992-1996 წლებში ქვეყნის მოსახლეობის ჯანმრთელობისათვის უსაფრთხო გარემოს უზრუნველყოფის საქმიანობა რეგულირდებოდა ძირითადად სამთავრობო დონაზე მინისტროს. თუმცა მათში სანატარეულო-ჰიგიენური სიძირებების მექანიზმულ დაკაპუთებული მწყობრი, რეგულირებადი ერთიანი სახელმწიფო სისტემის შექმნისა და განვითარების კომპლექსურად გადაწყვეტის საკითხები პრაქტიკულად არ იყო ასახული.

საქართველოს „მშენებელი განვითარებისა და ქვეყნის მოსახლეობის ჯანმრთელობისათვის უსაფრთხო გარემოს უზრუნველყოფის პრიორიტეტების რეალიზაციის ძირითადი მიმართულებები“-ს შესაბამისად, 2000 წლის ბოლოსთვის უნდა შექმნილიყო ისეთი სასოწმკმთევო ბაზა, რომელიც 10%-ით, ხოლო 2009 წლისათვის სრულად-100%-ით უზრუნველყოფდა სანიტარიულ-ჰიგიენური ეროვნული დოკუმენტაციების შემუშავებას [2,3]. შესაბამისად, წინა პლანზე წაბრუნა ქვეყანაში აღამიანის ჯანმრთელობაზე გარემოს (ცავეული ფაქტორების ზარისმაბრივი მდგომარეობის) ცვლილებების შეფასებისათვის ჰიგიენური მონიტორებისა და ამ პროცესების მართვის ერთიანი სახელმწიფო სისტემის შექმნის აუცილებლობამ.

საკითხის აქტუალობიდან გამომდინარე, აუცილებელი შეიქნა მისი შესაბამისი კანონმდებლობით

დარგებულია [15], რითაც პრაქტიკულად შეიქმნა გარკვეული წანამძღვრები სანიტარიულ-ჰიგიენური

ნორმირების ერთიანი სახელმწიფო სისტემის საფუძვლების შემუშავებისათვის. თუქცა აღნიშნულ სისტემა 2000 წლამდე ვერ შეიქმნა, რადგან ქვეყანას არ გააჩნდა საინტეგრირალ-პიკეთური ნორმატიული დოკუმენტების შემუშავებისა და გამოცემის სახელმწიფო მიზნობრივი პროგრამები პროორიტეტების გათვალისწინებით; მათი შედგენის, გაფორმებისა და სამოქმედოდ შემოღების ერთიანი სტანდარტული სქემა და უნიფიცირებული წესები; დოკუმენტების სისტემატიზაციისათვის კოდფიცირებული კლასიფიკატორი; ეროვნული რეესტრი და სხვა.

საქართველოში პირველი ეროვნული ნომატიული დოკუმენტაციის შემუშავება დაიწყო 1999 წლიდან. შემუშავდა 50-მდე ნომატიული დოკუმენტი, რომლებიც მოქმედებაში შევიდა მხოლოდ 2001 წლის აგვისტოდან [4]. 2000 წლიდან დაიწყო სანატორიულ-პიკნირული ნორმირების ერთიანი სახელმწიფო სისტემის საფუძვლების შემუშავება, რომლის მიზანს შეადგენდა:

1. ქვეყანაში სანიტარიულ-ჰიგიენური ნორმატიული დოკუმენტების შემუშავება-დამტკიცების, მათი პერიოდულად გადახედვის, მათში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის ერთიანი მოთხოვნებისა და პრინციპების დამკვიდრება; 2. 1992 წლამდე გამოცემული, მოქმედებაში მყოფი და ახლად შემუშავებული ნორმატიული დოკუმენტების უნიფიცირება და სისტემატიზაცია; 3. სინტეზური მიდგომის საფუძველზე დარგობრივად იმ პრობლემატიული თემატური დოკუმენტების შემუშავება, რომლებიც სასიცოცხლოდ აუცილებელი იყო ქვეყნისათვის; 4. ნორმირების სახელ-

მწიფო სისტემის ჩამოყალიბების, ფუნქციონირისა და დოკუმენტების შემუშავებისთვის სახელმწიფოებრივი მხარდაჭერის მაქსიმალური უზრუნველყოფა და სხვა.

ხემოყვანიშნულის გათვალისწინებით შემუშავდა საქართველოს სანიტარიულ-ჰიგიენური ნორმირების ერთიანი სახელმწიფო სისტემა.

საქართველოს სანიტარიულ-ჰიგიენური ნორმირების ერთიანი სახელმწიფო სისტემა შედგება 9 ბლოკისაგან. ეს სისტემა მოიცავს საკანონმდებლო დოკუმენტების მონაცემთა ბაზას, სახელმწიფო მიზნობრივი პროგრამების მონაცემთა, ჰიგიენური ნორმირების სფეროში მომუშავე ორგანიზაციებისა და დაწესებულებების აკრედიტაციისა და სერთიფიცირების, ჰიგიენური ნორმირების თეორიული და ექსპერიმენტული ბაზის მომზადებისა და განვითარების, სისტემის ფუნქციონირებისთვის სახელმწიფოებრივი მხარდაჭერის ანუ ფინანსური, მატერიალური, საკადრო და ინფორმაციული უზრუნველყოფის, პერსპექტიული და ყოველწლიურად შესაბამეობის დოკუმენტების გეგმის, 1992 წლამდე გამოცემული და მოქმედებაში არსებული, 2000 წლის შემდეგ შემუშავებული დოკუმენტების მონაცემთა ბაზისა და სხვა ბლოკებს (სქემა).

ამრიგად, დღეისათვის ქვეყანაში პრაქტიკულად უკვე არსებობს სანიტარიულ-ჰიგიენური ნორმირების ერთიანი ფუნქციონირებადი სახელმწიფო სისტემა, რომელიც დამტკიცდა საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრის შესაბამისი ბრძანებით.

ამავე სფეროში, სანიტარიულ-ჰიგიენური ნორმირების ერთიანი სახელმწიფო სისტემის ჩამოყალიბების შემდეგ მიღებულია 126 კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტი, მათ შორის სანიტარიულ-ჰიგიენური წესები და ნორმები, გარემოს ობიექტების ხარისხობრივი მდგომარეობის ჰიგიენური ნორმატივები, რომლებიც არეგულირებენ ადამიანის ჯანმრთელობისათვის უსაფრთხო გარემოს ფორმირებისა და უზრუნველყოფის მექანიზმებს.

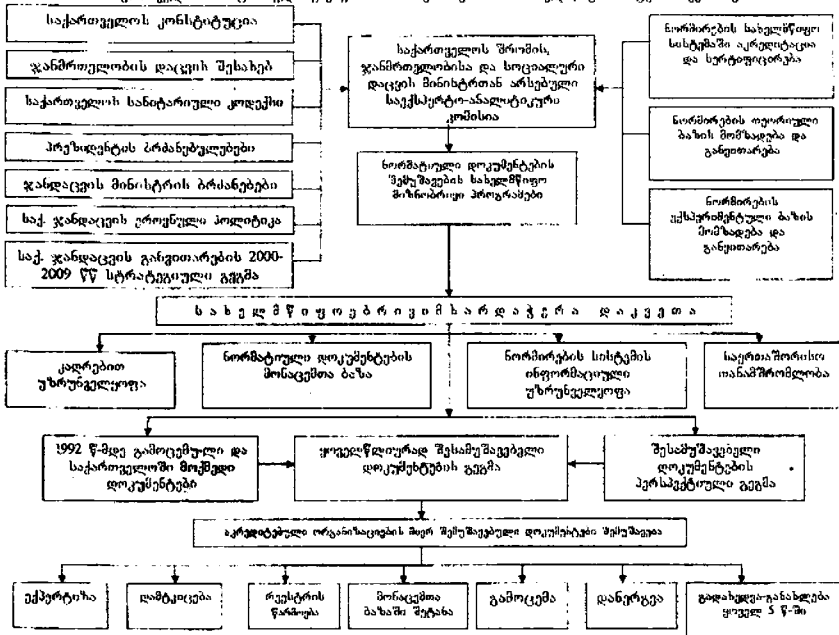
კვების პროდუქტების უსაფრთხოების სფეროში მიღებულია-22, სასმელ-სამეურნეო დახიშნულების წლყების უსაფრთხოების სფეროში-12, სასკოლო და სკოლამდელი დაწესებულებებისათვის-7, ქიმიური ნივთიერებების მართვის სფეროში-9, ფიზიკური ფაქტორებისათვის-15, ატმოსფერული პარისათვის-3, დასაქმებული მოსახლეობის უსაფრთხო შრომის პირობებისათვის-15, სამკურნალო-პროფილაქტიკური დაწესებულებებისათვის-23, სხვა

სფეროებისათვის 23 სანიტარიულ-ჰიგიენური ნორმატიული დოკუმენტი.

ლიტერატურა:

1. ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ საქართველოს კანონი 1997.
2. საქართველოს ჯანდაცვის ერივნული პოლიტიკა 1999.
3. საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვის განვითარების 2000-2009 წლების სტრატეგიული გეგმა. თბილისი, 1999.
4. საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, №90, თბილისი, 2001.
5. საქართველოს სანიტარიული კოდექსი 2003.

საქართველოს საინტარგულ-აქტიური ნორმირების ერთიანი სახელმწიფო სისტემის სქემა სურათი 1

А. МИНДОРАШВИЛИ И Р. КВЕРЕНЧХИЛАДЗЕ
СОСТОЯНИЕ СОЗДАНИЯ ЕДИНОЙ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СИСТЕМЫ САНИТАРНО-ГИГИЕНИЧЕСКОГО НОРМИРОВАНИЯ И РАЗРАБОТКИ НОРМАТИВНОЙ ДОКУМЕНТАЦИИ В ГРУЗИИ

Резюме

Целью исследования являлось изучение состояния создания единой государственной системы санитарно-гигиенического нормирования и разработки национальной нормативной документации в Грузии.

Установлено, что после приобретения независимости Грузия, как и другие постсоветские государства, не имеет национальной санитарно-гигиенической документации и базу их данных, а изданные до 1992 года некоторые документы оказались весьма устаревшими. В 1992-1996 гг. деятельность в сфере обеспечения безопасной для здоровья населения среды регулировалась правительственными документами, однако комплексного решения вопроса о создании и развитии научно обоснованной системы санитарно-гигиенического нормирования в них не были отражены.

Разработка первых национальных санитарно-гигиенических документов началась в Грузии в 1999 году, а единая система государственного санитарно-гигиенического нормирования создана лишь в 2000 году. В настоящее время в этой сфере принято 126 санитарно-гигиенических нормативных документов.

MINDORASHVILI A. KVERENCHILADZE R.
STATUS OF UNIFIED STATE SYSTEM OF SANITARY-HYGIENIC NORMS AND ELABORATION OF NORMATIVE DOCUMENTATION IN GEORGIA

Summary

The aim of research was to study the status of unified state system of sanitary-hygienic norms and elaboration of normative documentation in Georgia. It was revealed that Georgia, after acquiring its independence, as well as other post-soviet countries, did not have national sanitary-hygienic documentation and relevant database.

Some documents issued before 1992 appeared to be too outdated. In 1992-1996 the activity in the field of security of safe environment for human health was regulated by governmental documents, in which the issues of establishment and development of sanitary-hygienic norms were not reflected.

Elaboration of first national sanitary-hygienic documentation started back in 1999. In the year 2000 the unified state system of sanitary-hygienic norms was established.

Currently there are 126 normative documents elaborated in this field.

შინაშტატის შინაშტატის

შარისებრი ჯირკვლის პათოლოგიის პრობლემა და იმუნიტეტის მართვის ხარისხის მონიტორინგის მართვაში საპრობლემო

თსუ, პრევენციული მედიცინის კათედრა,

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სახელმწიფო სანიტარული ზედამხედველობის ცენტრალური ინსპექცია

წარსულში ენდემური ჩიყვი საქართველოში ფართოდ იყო გავრცელებული, რომლის შესწავლის ისტორია 1920 წლიდან იწყება. შემდგომში გატარებული პროფილაქტიკური ღონისძიებების შედეგად მაღალმთიან რეგიონებში (სვანეთი, ხევსურეთი და სხვ.) ჩიყვით დაავადებულთა რაოდენობა შემცირდა სპორადიულ შემთხვევებამდე, ხოლო სამოცდაათიანი წლებისათვის ჩამოყალიბდა ამ პათოლოგიისა და მისი შედეგების რეგულირების მწკრივი სახელმწიფოებრივი სისტემა.

მიუხედავად ზემოაღნიშნულისა, გასული საუკუნის 80-იანი წლების ბოლოს, ქვეყნის მოსახლეობაში მკვეთრად გამოიხატა ფარისებრი ჯირკვლის პათოლოგიის ზრდის ტენდენცია, რასაც შედეგად მოჰყვა სხვადასხვა რეგიონებში სპეციალური გამოკვლევების ჩატარება [4].

დადგინდა, რომ საქართველოს მოსახლეობის ნახევარზე მეტი განიცდის იოდის დეფიციტს. დაავადების სიხშირე 7-14 წლის ასაკის ბავშვებში საშუალოდ 76%-ს აღწევს, მთიანი რეგიონების ბავშვებსა და მოზარდებს - 88%, ბარის რაიონებში კი - 58%. ახალშობილთა 60%-ზე მეტს აღენიშნება ფარისებრი ჯირკვლის პორმოზების გამოვლენების დეფიციტი. ჯანმრთელობის კლასიფიკაციური შკალის მიხედვით, ქვეყანაში შექმნილი მდგომარეობა შეფასებული იქნა როგორც "მძიმე" [2,5]. შესაბამისად გამოიკვეთა ქვეყნის მოსახლეობაში იოდის დეფიციტისა და ენდემური ჩიყვის საკმაოდ მწვევე პრობლემა, რომლის გადაჭრა სახელმწიფოებრივ რაზმში აყენანა და ზრუნვას მოითხოვდა [4].

საერთაშორისო ორგანიზაციების ხელშეწყობით დაიწყო ამ დაავადების პროფილაქტიკისა და მკურნალობის კომპლექსური ღონისძიებების გატარება [5].